

MOASJE

Yn te foljen troch de griffier

Yntsjinner: PVV, Harrie Graansma Mei-yntsjinner(s):	Moasje nr.	
	Paraaf	
	Wurklistpunt	
	Beslút	

MOASJE, eks kêst 31 Reglemint fan oarder

Steategearkomste	19 juni 2024
Wurklistpunt	6 - Beliedsnota Fryske taal 2025-2028
Koarte titel fan de moasje	Urginte Aksje
<p>De Steaten, yn gearkomste byinoar op 19 juni 2024 heard hawwende it berie;</p> <p>Konstatearjende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fan ôf 1980 it Frysk yn Fryslân in wetlik ferplicht fak is yn it primêr ûnderwiis en fan ôf 1993 yn de ûnderbou fan it fuortset ûnderwiis;- Elke skoalle yn it primêr en fuortset ûnderwiis yn it Frysk taalgebiet ferplichte is it Frysk oan te bieden neffens de wetlik fêstlein kearndoelen;- It Taalplan Frysk 2030 stipulearret dat alle skoallen yn it primêr en fuortset ûnderwiis yn Fryslân uterlik yn 2030 in A-profyl hawwe moatte foar it fak Frysk, wat betsjut dat it fak Frysk op in foldwaande nivo oanbean wurde moat;- Ut de resinte 1-meting docht bliken dat it oantal skoallen mei in A-profyl noch altyd sterk efterbliuwt en amper ferbettere is yn fergeliking mei de eardere nul mjitting, dêr't út bliken die dat mar leafst 26,6% fan de skoallen yn it primêr ûnderwiis en 39,7% fan de skoallen yn it fuortset ûnderwiis gjin (gedieltlike) ûntheft hienen;- Dizze situaasje derop wiist dat it doel foar 2030 te swak formulearre is;- Der de ôfrûne jierren oansjenlike finansjele ynvestearrings dien binne yn it Frysk, wêrûnder substansjele bydragen oan it ûnderwiis;- It totale budzjet foar it beliedsfjild Taal foar de perioade 2025-2028 omtrint € 96 miljoen is, wat op 'e nij in oansjenlike finansjele tastimming betsjut;- It gebrek oan foldwaande kwalifisearre leararen de mooglikheden foar it oanbieden fan it Frysk yn it primêr en fuortset ûnderwiis ernstich beheint. <p>Oerwagende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">- De Fryske taal fan libbensbelang is foar de identiteit en kulturele wearden fan Fryslân, en dat it warskôgjen fan in adekwaat ûnderwiis aanbod prioriteit nûmer ien wêze moat om dizze identiteit en wearden te behâlden;- It skerp bystelle fan it doel foar 2030 sil bydrage oan it sa gau mooglik oanbieden fan it fak Frysk op genôch nivo, wêrtroch't de relevânsje fan de Fryske taal erkend wurdt en de grutte ynvestearrings dy't de ôfrûne jierren yn it taalûnderwiis dien binne, rjocht dien wurde;- In dwaande hanthavenjen fan it Frysk op skoallen needsaaklik is om de stelde	

MOASJE

<p>doelen te berikken;</p> <ul style="list-style-type: none">- De ynspeksje fan it ûnderwiis in sintrale rol spylje moat yn it tafersjoch op en it hanthavenjen fan it oanbod Frysk op skoallen.	
<p>fersykje it kolleezje fan Deputearre Steaten:</p> <ul style="list-style-type: none">- Om it doel foar 2030 nei foaren te bringen troch dit betinken te ferskownen, sadat it de urginsje fan de hjoeddeiske situaasje werjout. Dit moat berikt wurde troch in grûnich ûndersyk nei de hurdste en meast realisearbere opsjes út te fieren. De resultaten fan dit ûndersyk moatte tidich en grûnich kommunisearre wurde oan de Steaten;- Fuorhinne maatregels te nimmen dy't in strikt hanthavenjen fan it Frysk op alle skoallen yn it primêr en fuortset ûnderwiis warberje en effektuearje neffens de wetlike regels. Dêrby moatte frijstellings ta in absolute minimum beheind wurde en allinnich yn útsûnderlike gefallen ferliend wurde, mei as doel dizze frijstellings sa gau mooglik folslein ôf te bouwen;- Konkrete maatregels te nimmen om genôch kwalifisearre leararen oan te lûken en te behâlden foar it fak Frysk yn it primêr en fuortset ûnderwiis;- De Steaten peridyk op de hichte te hâlden fan de foargong op it gebiet fan hanthavenjen fan it Frysk op skoallen en de ferbettering fan de situaasje oangeande it leararen tekoart, troch middel fan detailleare rapportaazjes en evaluaasjes.	
<p>en geane oer ta de oarder fan de dei</p>	
Yntsjinner(s)	(fraksje / namme / hantekening) PVV, Harrie Graansma